

AECC05.5

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--

I Semester B.A./B. Music/B.F.A./B.P.A./B.S.W. Degree Examination,

May/June - 2022

LANGUAGE SANSKRIT

Gajendra Moksha Sangraha Grammar and Comprehension

(CBCS Scheme NEP Freshers 2022)

Paper - I

Time : 2½ Hours

Maximum Marks : 60

Instructions to Candidates:- 1) Answer in Sanskrit/ Kannada/ English.

2) Question No.I, V, and VI should be answered in Sanskrit only.

I. समीचीनम् उत्तरं चित्वा लिखत ।

(10×1=10)

1) आदिकाव्यं किम्?

अ) महाभारतम्

आ) भागवतम्

इ) पुराणानि

ई) रामायणं

2) रघुवंशम् – महाकाव्यस्य कर्ता कः?

अ) कालिदासः

आ) व्यासः

इ) भासः

ई) बाणः

3) विपश्चिका पदस्य अर्थः कः?

अ) वीणा

आ) वाणी

इ) शुकः

ई) मयूरः

4) अखिलगुरुः कः?

अ) ब्रह्मा

आ) शिवः

इ) नारायणः

ई) नारदः

5) सहस्ररश्मिः कः?

अ) चन्द्रः

आ) सूर्यः

इ) वायुः

ई) भूमिः

6) मधुहन्ता कः?

अ) शिवः

आ) विष्णुः

इ) ब्रह्मा

ई) गरुडः

7) गजयूयं कम् अन्विशत् गतम्?

अ) नदीं

आ) समुद्रम्

इ) वापीं

ई) जलाशयम्

8) कयोः मध्येअतिप्रचण्डं युद्धं अभवत्?

अ) गज केसरयोः

आ) नक्रगजयोः

इ) गजयोः

ई) व्याघ्रगजयोः

[P.T.O.]

(2)

AECC05.5

9) सकलस्य मूलम् किम्?

अ) कालः

आ) सुकालः

इ) विपत्कालः

ई) दौर्भाग्यम्

10) केन विश्वं पादत्रयेण क्रमितम्?

अ) शिवेन

आ) ब्रह्मणा

इ) विष्णुना

ई) बलिना

II. द्वयोः प्रबन्धरूपेण उत्तरं लिखत।

(2×8=16)

ಎರಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಂಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

Write an essay on any two of the following :

1) गजेन्द्रमोक्षसंग्रहस्य कथां लिखत।

ಗಜೇಂದ್ರ ಮೋಕ್ಷ ಸಂಗ್ರಹದ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on गजेन्द्रमोक्ष संग्रहः

2) गजेन्द्रं प्रति कपोतीकृतोपदेशं विवृणुत।

ಗಜೇಂದ್ರನಿಗೆ ಕಪೋತಿವಾಕ್ಯವು ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

What did the pigeon advise the Gajendra

3) त्रिकूटपर्वतं सरोवरं च वर्णयत।

ತ್ರಿಕೂಟ ಪರ್ವತ ಮತ್ತು ಸರೋವರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರಿ.

Describe mountain Trikuta and the lake.

III. त्रयाणां श्लोकानां अनुवादं कृत्वा विवृणुत।

(3×3=9)

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain any Three shlokas.

1) नाना-द्रुमैः सरल-ताल-तमाल-बिल्व

ಹಿಂತಾಲ-ಚೂತ ಕದಲಿ-ಕ್ರಮುಕಾದಿ ಸಂಜೈ.

पुष्पैश्च कुन्द-कुटजाम्बुज-चम्पकाद्यैः

ದಿವ್ಯೌಷಧಿಭಿರಪಿ ದರ್ಶಿತ-ವೈಶ್ವರೂಪ್ಯಃ॥

2) स्वार्थं विहाय जगतमुपकारमात्रा-

ಯತ-ಸ್ವಕೀಯ-ವಿಭವಾನಪಿ ಪಾದಪಾದಿನ್.

विख्यात-पुण्य-यशसः प्रखरैर्मयूखैः

ಸಂಕ್ಷೋಭಯಿಷ್ಯತಿ ಸ ನಿರ್ದಯ-ದಗ್ಧ ದೇಹಃ॥

(3)

AECC05.5

- 3) सोऽयं तृपाकुलित-मानस-मत्त-हस्ती
कण्ठीखानपि सकम्प-तनून् विधास्यन्।
विक्रान्त विश्वमति-लङ्घित-मेघनादं
सौमित्रि-वाण इव गर्जितमुत्ससर्ज॥
- 4) किं वात्र कारणमभूत् प्रमथाधिनाथ-
क्रोधाग्निरप्रयिरथः प्रलये प्रयोज्यः।
तत्पूर्वमेव निजशक्ति-परीक्षणार्थं
कामं प्रबाधितुमिमां जगतीं प्रवृत्तः॥
- 5) अङ्के निधाय नलिनीरूपलालयन्ती
स्वाः पुत्रिकाः प्रियतमा मधुराङ्गयष्टीः।
उत्सङ्ग-खेलन रताखिल मत्स्य पुत्रान्
या पाययत्यनिशमात्म-पयो यथेच्छम्॥

IV. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत।

(2×3=6)

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Explain with reference to context any two of the following sentences :

- 1) सर्वतु भोग्यं-क्रतुवत् प्रयितं बभूव।
- 2) विख्यात नन्दनवनस्य बभूव मित्रम्।
- 3) पूर्ण प्रताप सहितः किमुताभिमानी।
- 4) ते निर्निमेषा इति लब्ध-संज्ञाः।

V. संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत ।

अ) पञ्चानां लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि लिखत।

(5×1=5)

1) ती	2) मुखानि
3) उपकारेण	4) वाचस्पतिः
5) देवानाम्	6) भवन्तः
7) तस्मिन्	8) गजेन्द्रं

आ) चतुर्णां लकार-पुरुष वचनानि लिखत।

(4×1=4)

1) अभवम्	2) करोति
3) उवाच	4) लक्ष्यन्ते
5) इच्छामः	6) वदन्तु
7) ज्ञास्यसि	8) यास्यामि

[P.T.O.]

VI. इमं परिच्छेदं पठित्वा संस्कृतभाषया प्रश्नानामुत्तराणि लिखत।

(5×2=10)

भारतवर्षे अरुण नाम्ना महर्षिः आसीत्। सः गौतम वंशस्यः। सः बहूनि अन्नानि दानं कृत्वा वाजश्रवस् इति नामं लब्धवान्। तस्य नचीकेत नाम्ना पुत्रः आसीत्। पितुः तं विधिवत् विद्यां अभ्यासितवान्। एकदा वाजश्रवसः विश्वजित् नाम्ना बृहत् यज्ञं कृतवान्। नियमानुसारेण स महर्षिः सर्वस्वं ऋतिग्न्यः दानं कृतवान्। तेषु धेनुषु केचित् जरायुक्ताः जलमपि पीतुं असमर्थाः आसन्।

प्रश्नाः

- 1) भारतवर्षे कः आसीत्?
 - 2) सः किं नाम लब्धवान्?
 - 3) एकदा वाजश्रवसः किं नाम यज्ञं कृतवान्?
 - 4) तदा सः किं कृतवान्?
 - 5) धेनवः कथं आसन्?
-